

fastsat — skal finde Sted og bestemmes ved Lov — saaledes skal jeg kun med Hensyn til § 80 tillade mig at kalde et Punkt af den grundlovgivende Rigsforsamlings Historie i Erindring, som tydeligt nok kan vise, at det var Meningen, at der her skulde gives en Lov. Det var i Slutningen af den grundlovgivende Rigsforsamling, at Udvalget foreslog at tilføje en Bestemmelse, der gik ud paa, at der „snarest mulig skulde gives Love“ om forskellige, særskilt nævnte Gjenstande, og en af disse var netop en Lov om Folkekirkens Ordning. Dengang omtalte den daværende Ordfører for Udvalget, den nuværende ærede Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet, disse saaledes forudforkyndte Love som „Love, som snarest mulig maatte ønskes at udkomme, og som der allerede i Forsatningen indeholdes Antydning om eller Bebudelse af“; de omtaltes af Geheimeraad Ørsted som „Supplementer til Paragrapher i Grundloven selv“; de omtaltes af den daværende Cultusminister som „andre Love, der efter tidligere Antydninger i Grundloven høre til for at føre os over i den almindelige Orden og Statsstik, som i Grundloven er tilstgjet.“ Da man derefter paa den grundlovgivende Rigsforsamling endeligen stemte over disse Forslag, saa blev det ogsaa Tilfældet, at Rigsforsamlingen med 56 mod 37 Stemmer vedtog, at der „snarest mulig skulde gives en Lov om Folkekirkens, og de fra samme afvigende Troessamfunds Forhold“. Denne Paragraph fandt man vel senere Anledning til at lade udgaae — jeg skal strax tillade mig at sige hvorfor — men den anførte Stemmegivning efterlader dog ingen Tvivl om, med hvilken Mening Rigsforsamlingen har fastsat Bestemmelsen i Grundlovens § 80. Grundene, hvorfor man ubelod hine udtrykkelige Ord om de Love, der snarest mulig skulde gives, vare deels den, at Udvalget havde forsmøgt fuldstændigen at opregne Alt, hvad der saaledes er antydet og bebudet i Grundloven, deels ogsaa og maaskee isærdeleshed en anden Grund. Der var nemlig dengang et Par Medlemmer, som ved den Leilighed ønskede at faae Løfter om visse andre Love tilføiede, og uagtet man ellers holdt disse borte, blev det dog Tilfældet med Hensyn til een Lov, som slet ikke

var bebudet i Grundloven, at et lignende Løfte om den ogsaa gik igjennem med 50 Stemmer imod 48. Uagtet man altsaa ellers havde vedtaget alle de Indstillinger, hvorefter der snarest mulig skulde gives Love om de af selve Grundloven anerkjendte Lacuner og saaledes da ogsaa om Folkekirkens Forsatning, fandt Rigsforsamlingen sig dog tilfids, væsentlig ledet af formelle Hensyn, foranlediget til at lade den omhandlede Paragraph udgaae, men Udvalgets Forslag om en saadan Paragraph, og Afstemningen over dens enkeltviis til Afstemning satte, særskilte Punkter viser tilstrækkelig, at der ikke kan være nogen Tvivl om, at det jo var den grundlovgivende Rigsforsamlings Mening, at Folkekirkens Forsatning eller hele det i Grundlovens § 80 omhandlede Forhold skal ordnes ved Lov. Jeg har troet at burde fremhæve dette, ikke blot med Hensyn til det foreliggende Lovforslag, der igaar just ikke syntes at have noget gunstigt Horoscop, men med Hensyn til hvilketfomhelst andet Forslag, der i den Retning maatte blive forelagt, enten fra den ærede Minister, eller fra Medlemmer her i Salen, og med Hensyn til andre paa lignende Maade antydede eller bebudede og nærmere interesserende Bestemmelser i Grundloven.

Til de ærede Forslagsstillere selv eller til dem, der særlig maatte interessere sig for denne Sag, skal jeg aldeles overlade nærmere at forsøgte dens Realitet. Dog forekommer det mig, at Discussionen igaar giver Anledning til at fremsøre en Bemærkning, som mulig kan forstærke Striden ved at forsøge at berigtige en Misforstaaelse. Man talte igaar om, hvor meget man frygtede dette Lovudkast, fordi det vilde fremkalde præstelig Herksesygge og det med Herksesyggen allevegne efter Nødvendighedens Lov forbundne Hykleri. Jeg troer saagodtsom Noget at være Fjende af disse mørke Magter, men man har dog her bevæget sig i en forunderlig Uklarhed. Man taler her, som om vi endnu vare i Christian den 6tes Dage, men glemmer, hvorledes Forholdet i Virkeligheden nu er, lader os dog erindre Grundlovens Bestemmelser i denne Henseende! Lad os ikke blot tænke os, som en æret Rigsdagsmand fra Nørrejylland (Fischer) formeente, at dette For-